

Folketingets Kulturudvalg
Formand for arbejdsgruppen vedr. medicetik og medieansvar
Pernille Skipper

Medicetik og medieansvar

15. JULI 2014

Ved brev af 25. juni 2014 har formanden for arbejdsgruppen vedrørende medicetik og medieansvar under Kulturudvalget anmodet om bemærkninger til beretning nr. 3 afgivet af Folketingets Kulturudvalg og Retsudvalg om nedsættelse af en parlamentarisk arbejdsgruppe, der skal undersøge mulighederne for en bedre beskyttelse af personfølsomme oplysninger og et effektivt tilsyn med offentlige institutioner såvel som private virksomheders behandling af disse.

STUDIEGÅRDEN
STUDIESTRÆDE 6, ST 02-0-06
1455 KØBENHAVN K

DIR +45 35323342

MOB +45 23231901

I den anledning bemærkes følgende:

Det er særdeles positivt, at Kulturudvalget og Retsudvalget har taget initiativ til at nedsætte en parlamentarisk arbejdsgruppe under inddragelse af eksterne eksperter på dette overordentlig vigtige felt.

tb@jur.ku.dk
www.jura.ku.dk/trinebaumbach

Som fremhævet i Kulturudvalgets og Retsudvalgets beretning, er pressens ytringsfrihed et af det demokratiske samfunds fundament, hvorfor indgreb i pressens ytringsfrihed alene kan ske, hvis tungtvejende hensyn taler herfor. Journalister og pressen har tilmed en udvidet ytringsfrihed. Denne udvidede ytringsfrihed er begrundet i pressens samfundsrolle som "fjerde statsmagt" eller "public watchdog" og dermed i pressens pligt til at sikre befolkningen information om vigtige samfundsforhold og i pressens pligt til at kontrollere magthaverne på befolkningens vegne.

Og netop fordi pressens funktion er af så væsentlig betydning for borgerne og det demokratiske samfund, er det fuldstændig afgørende, at borgerne kan stole på de informationer, som de modtager gennem medierne, og at medierne ikke i forsøget på at sælge flest mulige aviser eller få flest mulige lyttere eller seere i deres virksomhed er med til at undergrave de grundlæggende retsstatsprincipper, som et velfungerende samfund er så afhængig af. Det er endvidere afgørende, at pressen ikke ved misinformation eller urimelig til-

sværtning eller snagen i private forhold undergraver de bærende hensyn bag ytringsfriheden.

SIDE 2 AF 3

Ytringsfriheden er da heller ikke absolut, og ytringsfriheden skal afvejes over for andre vægtige hensyn, herunder hensynet til borgeres og virksomheders ret til privatliv. Dette gælder ikke mindst, hvis det emne, der gøres til genstand for behandling i pressen, alene har ringe eller ingen egentlig samfundsmæssig interesse.

Medieansvarsloven regulerer straf- og erstatningsansvaret for *indholdet* af medierne (reglerne om god presseskik og Pressenævnets sammensætning og kompetence, herunder reglerne om genmæle).

Det er alene medier opregnet i medieansvarslovens § 1, der er omfattet af lovens bestemmelser og dermed af det særlige medieansvar. Herudover gælder det særlige medieansvar kun vedrørende såkaldte materielle pressedeliktter, og dermed ikke vedrørende mange presserelaterede handlinger så som indsamling af oplysninger og betaling af kilder mv. Her gælder dansk rets almindelige ansvarsregler.

Materielle pressedeliktter er i Medieansvarsudvalgets betænkning nr. 1205/1990 om medieansvar, s. 156 defineret på følgende måde:

”de lovovertrædelser, der fuldbyrdes gennem indholdet af et trykt periodisk skrift eller en udsendelse i tv eller radio mv.”.

I overensstemmelse med Kulturudvalgets og Retsudvalgets ovennævnte beretning og som følge af de senere års pressesager bl.a. omtalt i Kulturudvalgets og Retsudvalgets tidligere beretninger (beretning nr. 3 om medieansvar afgivet den 29. februar 2012 og beretning nr. 2 om medieansvar afgivet den 21. februar 2013) synes der at være behov for en mere generel granskning af det hensigtsmæssige i, at der ikke gælder de samme ansvarsregler vedrørende materielle pressedeliktter og andre overtrædelser, f.eks. overtrædelser begået i forbindelse med indsamling af oplysninger.

Herudover synes der at være et påtrængende behov for at overveje, om mediernes brug af betalte kilder skal reguleres nærmere og i givet fald, om dette skal ske ved en ændring af de vejledende regler om god presseskik, eller om spørgsmålet kalder på en mere forpligtende regulering.

Endvidere synes der at være behov for at overveje, om grovere overtrædelser af de vejledende regler om god presseskik – der ikke allerede er strafbare – skal gøres til genstand for en egentlig strafferetlig regulering. Det gælder f.eks. vejledningens afsnit C om retsreportage.

I forlængelse heraf synes det at være værd at overveje, om tiltalepraksis og domspraksis er i overensstemmelse med formålet med de pågældende straffebestemmelser og afspejler de værdier, samfundet i dag bygger på.

Herudover synes der at være behov for at overveje, om de gældende påtale-regler, f.eks. i straffelovens § 275 (i kapitlet om freds- og æreskrænkelser) bør ændres, ligesom der synes at være behov for at granske reglerne om forældelse og i den forbindelse overveje, om der er behov for ændringer enten ved en forhøjelse af strafferammerne i de straffebestemmelser, der oftest bliver overtrådt, eller ved en særskilt regulering af forældelsesfristerne (i straffelovens kapitel 11) vedrørende disse forbrydelser. Der kan i den forbindelse henvises til den såkaldte Fælledgård-sag (U 2012.1788 H), hvor de tiltalte i landsretten blev frifundet for overtrædelse af straffelovens § 264 a (uberettiget fotografering af personer, der befinder sig på ikke frit tilgængeligt sted) og § 264 d (videregivelse af meddelelser / billeder om private forhold) på grund af forældelse.

Endelig synes der i overensstemmelse med det i Kulturudvalgets og Retsudvalgets beretning anførte at være behov for at overveje både erstatningsniveauet og strafniveauet i sager om uberettigede krænkelser af bl.a. privatlivets fred.

Hvis der skulle være behov for uddybning af ovenstående, stiller jeg mig gerne til rådighed.

Med venlig hilsen

Trine Baumbach
Lektor, ph.d.